

**Jubilæum Sæculare Ecclesiæ Catholicæ Per Septendecim
Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala**

Per Septendecim Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala ; Ex Annalibus
Ecclesiasticis collectum Pro Xenio Oblatum Academicæ Sodalitati
Dominorum B. Mariæ Virginis Annunciatæ Herbipoli, Anno ...

Herbipoli, 1702

Decas IX. (Ab anno Christi 1580. ad 1590.)

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64733)

DECAS IX.

✽ (*Ab anno Christi 1580. ad 1590.*) ✽

1581. **A**Lenzonius ab Ordinibus confederatis vocatus, Cameracum venit, & præsidio firmat: quod ab Alenzonio Henricus Rex Galliarum se invito factum esse Pontifici & Regi Philippo scripsit. Petiit deinde Alenzonius Angliam spe conjugii cum Elisabetha ineundi. Verum illa sicut Alenzonium sic & alios multos Principes hac spe illudit, non ferens supra se virum dominari tanquam caput mulieris, quæ per extremam arrogantiam Caput Ecclesiæ se jactitabat, & supra omnem potestatem extollebat.

Joannes Basilius Magnus Dux Moschoviarum Stephano Barthorio Regi Poloniæ non valens resistere Pontificem Romanum implorat, ut arbitrum pacis se interponat. Mittit proinde Pontifex ad eum Antonium Possevinum à Societate Jesu virum eruditum, & rei gerendæ gnarum, cujus operâ inter Polonum & Moschum pax conclusa est iis conditionibus, quæ à prudentibus laudem, & à Pontifice confirmationem

tionem merebantur. Verum Moschus admonitus ut juxta promissa fidem Romanam ex Synodo Tridentina profiteretur, jam extra periculum constitutus dissimulavit, & Græcâ fide usus Græcum Schisma confirmavit. Idem Joannes Basilius Joannem filium suum ex iracundia baculo ferato interemit.

In Belgio alternant victoriæ inter Regios & confederatos Geusios, nunc his nunc illis vincentibus & victis. Demum Belgæ confederati in Comitibus Hagæ Comitibus Philippo suo legitimo Principi omnem fidem ejurant, & Franciscum Andegavensem Ducem, sibi Principem constituunt.

✱(1582.)✱ Franciscus Alenzonius ex Anglia rediens magno, applausu Antverpiæ excipitur, & Dux Brabantia ac Marchio Romani Imperii renunciatur, sed verè inani nominis umbrâ, quia reipsâ Aurantius omnia obtinebat. Contigit tunc eidem Aurantio, ut remotis à prandio mensis, à juvene Cantabro, qui eum occidere intendebat, aberrante scelopi ictu utramque maxillam trajiceretur, quod totum Alenzonio imputatum est, donec conscii facinoris rem astu cujusdam mercatoris peractam esse demonstrassent.

Juvenis autem è vestigio discerptus fuit, & consciis supplicia irrogata: Interea non destitit Parmensis ut aliquot levibus præliis urbes nonnullas recuperaret.

Antonius Nothus Emmanuelis Regis Lusitaniæ nepos Gallicis auxiliis conatur juris sui facere Lusitaniam, & quidem primo impetu occupavit insulam S. Michaëlis, ibique Rex acclamatus est, sed supervenit Marchio Sanctæ Crucis, & eundem navali prælio victum fugere ac in Galliam repetere compulit.

Scoti conspirant in Regem suum Jacobum eundemque in castro Rutheno detinent.

S. Theresia Virgo Ordinis Carmelitarum tam virorum, quam fæminarum reformatrix ex hac vita ad cœlestem migrat.

Gregorius XIII. Pontifex adhibitis mathematicorum consiliis & demonstrationibus ex Octobri mense dies 10. à quarto usque ad 14. detrahit, & æquinoctium vernalis ab undecimo Martii transfert ad vigesimum primum ut solstitia & æquinoctia ad veteres rationes, sedesque redirent, ac præterea in locum aurei numeri majorem numerum substituit, quem *Epactas* appellant, quo & Biffextis certis annis omissis lunæ ortus absque ullo errore

re perpetuò indicetur, sic emendatum cum Catholicorum Principum consensu promulgavit.

✽(1583.)✽ Franciscus Alenzonius, alias etiam Dux Andegavensis dictus, cum videret se precariò tantum apud Belgas imperare, occupat Dunkerkam, aliaque minora quædam loca, & præfidiis Gallicis ea firmat. Brugis autem excluditur, & Antverpiâ repellitur magnâ clade magnoque damno, mille & quingentis suorum trucidatis, multis captis cum universa sua supellectile & inglorius Belgio elicto in Galliam revertitur, quâ occasione usus Farnesius totam Flandriam, vi aut deditioe confœderatis eripit.

In Germania Gebhardus Trucksius Archi-Episcopus Coloniensis homo impius & impurus Confessionem Augustanam amplectitur, & connubium init cum Agnete Mansfeldicâ, sed a Gregorio Papa excommunicatus ac depositus expellitur, & in ejus locum à Capitulo eligitur Ernestus Bavarus, qui obnitente aliquamdiu pro Gebhardo Casimiro armatâ manu, tandem diocesim pacificè possidet.

Jacobus Rex Scotiæ captivus evolat ex rebellium manibus, & complures rebellionis mulctat.

In Anglia Elisabetha non tantum sævit in Catholicos, quos inter insignis fuit Edmundus Campianus è Societate JESU cum aliquot aliis Sacerdotibus, sed etiam in Puritanos, denegantes foeminam dici caput Ecclesiæ.

Eodem anno in insulis Salfetanis Rudolphus Aquaviva cum aliis quatuor de Societate JESU ab infidelibus martyrio afficitur.

Matthæus Riccius è Societate JESU primus in Sinas Evangelium infert.

(1584.) Franciscus Alenzonius ex Belgio redux, salutato Parisiis fratre Henrico Rege, moritur ad castrum Theodorici non absque suspitione veneni.

Wilhelmus Aurantius Delphis sclopi ictu à Balthasare quodam Burgundo, paulò antè in ejus familiam adscripto, occiditur, & in ejus locum ab Ordinibus confederatis substituitur Mauritius ejus filius, annorum circiter 18. quem ex Annâ Saxonicâ secundâ conjuge suscepserat. Parmensis autem ex Flandriâ in Brabantiam progressus, Antwerpiam memorabili obsidione cingit, quâ ut comœtum prohiberet, Scaldim illabentem urbi fluvium, junctis catenâ navibus stravit superimposito ponte, qui 400. pedes latus
firma

firma propugnacula excipiebat, licet hanc molem hostes variis artibus & machinis conati sint evertere.

In Anglia Dux Nortfolcius accusatus de procuratâ liberatione Reginae Scotiae, capite plectitur.

Inter Rudolphum Imperatorem & Turcas induciæ ad novem annos renovantur.

S. Carolus Borromæus splendor sacrae Purpuræ & speculum Antistitum Ecclesiae sanctissimè, uti vixerat, moritur.

✽(1585.)✽ Trium Regum Japoniæ, videlicet Francisci Regis Bungi, Protasii Regis Arimæ, & Bartholomæi Omuræ Legati Romam veniunt ad Gregorium Pontificem post trium annorum navigationem, confectis millianibus 21000, eumq; ut communem totius Christianitatis Parentem, & Universalis Ecclesiae Caput venerantur, quos Gregorius humanissimè ac splendidissimè excepit, sed non diu post moritur, anno ætatis suæ 83. Pontifex verè Maximus, pièntissimus, & gloriæ Dei zelantissimus, & qui vicies centena aureorum millia (ut ex publicis tabulis constat) in pauperes erogavit. In ejus locum successus est Felix Baretus Cardinalis, dictusque est Sixtus V.

In Gallia Catholici Principes & Proce-

I 5

res

res ligam & foedus sacrum ineunt, pro
tuendâ religione Catholicâ adversus aca-
tholicorum conatus.

In Belgio Parmensis Antwerpian toto
anno obsessam ad deditioem compulit,
quare Geusii ad extrema redacti, Belgii do-
minium obtulerunt Elisabethæ, si eis opi-
tularetur: Elisabetha auxilium promisit,
sed dominium recusavit, eò quòd illorum
non esset dare. Misit igitur Regina Comi-
tem Lincestriæ cum magno apparatu.

Contigit hoc anno Franci Draci in Ame-
ricam excursio cum classe 21 navium, quâ
ille Insulam S. Jacobi diripuit, in Hispa-
niolâ urbem S. Dominici in continente
Carthagenam, editis ubique sacrilegæ cru-
delitatis exemplis: legit & Floridæ litto-
ra, lustravit Virginiam, quæ Insula sic di-
cta erat in gratiam Elisabethæ Reginae suæ
innuptæ ab Equite Anglo Rikardo Grein-
villâ.

In Anglia præter horribiles persecutio-
nes Philippus quoque Hauvardus Comes
Arundeliæ, primogenitus Ducis Norfol-
ciæ, dum Angliam parat relinquere, Re-
ginâ Scotiæ per litteras salutatâ, interce-
ptus & in carcerem coniectus est, ter judi-
catus, bis addictus neci, demùm bonis
omnibus spoliatus est. Rex quoque Ja-
cobus

cobus adnitente Elisabethâ iterum à con-
juratis Sterlini obsessus & captus est.

Lapicida quidam fingens se anachore-
tam, dixit se Sebastianum Lusitanum esse,
& adscivit sibi ad septingentos fautores.
Tandem autem captus ab Austriaco Cardi-
nali Pro-Rege, è furca pependit, & ne
Rex mimicus absque comitatu moreretur,
habuit multos sui sectatores, ut fraudis, ita
& poenae focios.

(1586.) Franciscus Dracus ab An-
gliaë Reginâ missus ad intercipiendam
classem Peruanam, post Insulas aliquas de-
populatas, & feroces per Archipelagus
vagationes, prædâ magnâ onustus redit
in Angliam.

Multi nobiles Catholici supplicio affi-
ciuntur in Anglia ex falsa suspitione con-
juratiōis contra Reginam: eoque præ-
textu Regina Scotiaë arctiore custodiâ de-
tinetur, & iudicium de eâ instituitur,

Stephanus Bathorius Rex Poloniaë glo-
riosissimus moritur ex epilepticis paroxif-
mis ortis ex iracundia propter Gregoria-
num Calendarium repudiatum, & Jesuitas
à Rigensibus malè tractatos, accedente
etiam medici acatholici perfidiâ.

Cambacodonus in regno Bungenfi di-
ram persecutionem in Christianos excitat.

Constantinopoli mense Junio manè exorta est nebula quædam obscura, quâ deficiente locustis pluit, quæ omnes ejus anni fructus absumpserunt, eodemque anno pestis grassata est in Turcia, Hungaria & Austria, & fames Italiam ac Belgium graviter pressit.

Romæ repertus est obeliscus pyropæcilus ex uno lapide 107 pedum longitudinis, olim delatus ex Thebaide, consecratus primùm Soli, deinde Augusto & Tiberio Imperatoribus, à Totila dejectus, & in loco sordido Vaticani absconditus, jussu Sixti V. in aream S. Petri translatus est, & ei crux aurata imposita, de cujus translatione ipse Architectus Dominicus Fontæna Novocomensis librum edidit.

✠(1587.)✠ Obiit Rex Bungi, relictis in regno suo Christianis plusquam 70000,

In Polonia electus est in Regem Sigismundus Svecus, juvenis viginti annorum: erat autem Catholicus, & in vera fide enutritus, cujus parens Joannes privatim in manibus Antonii Possevini Jesuitæ Lutheri sectam ejuravit: Catholici igitur parentis filius Catholicus, factus est gloria & propugnaculum Christianitatis.

Hoc anno Maria Regina Scotiæ coram judicibus, qui sententiam mortis jam formant

mârant

mārant animo , antequam accusationem
aut defensionem audirent, rea acta, morti
addicitur : quā sententiā auditā versipel-
lis Furia Elifabetha quasi renitens & invita
multūm horroris simulans , & quasi cogi
ad hęc juribus regni volens, subscripsit,
Maria autem mortis sententiam accepit, ut
quondam sub Diocletiano Martyres , tria
tantūm postulans , primò ut Catholico ri-
tu sepeliretur : secundò, ut moreretur co-
ram suis domesticis, & tertidò ut ipsi postea
cum suis reculis dimitterentur. Itaque 22
Kalend: Martii ad supplicium se comptiūs
quām ad nuptias paravit , crucemque ac
rosarium manu tenens ad Martyrii locum
perrexit, hīc se Catholicam mori profes-
sa, datis ad filium Jacobum sanctissimis
monitis , caput supposuit ferro, quod ei
altero ictu rescissum est, & statim omnia
supplicii instrumenta aut flammis absum-
pta, aut aquis eluta. Sic periit in Anglia
Maria Stuarta, non alterius criminis rea,
quām propter fidem Catholicam, multas
in hac vitā ærumnas perpeffa, ut æternum
regnum consequeretur. Elifabetha fe-
cit omnia, quæcunque potuit excogitare
callida & vafra mulier, ut dolorem suum
de hac morte testaretur ; nam & lugu-
bria sumpsit, & eum, qui iudicium urse-
rat,

rat, in carcerem compegit, & pecuniâ multavit, aded mimicè, ut ipsa rideret sese, & risum vix sinu suo contineret. Excusavit se quoque apud Jacobum Mariæ filium, & coactus est miser adolescens acceptare excusationem, ne fato suo matris fatum cumlaret.

E Belgio tantùm non ejectus à confederatis Ordinibus Dudlæus, quod rem non ad eorum voluntatem gereret, redit in Angliam, & Mauritius Nassovius renunciatur unicus Ordinum Gubernator. Parmensis autem Geldriam & Davendriam recuperat,

Franciscus Dracus Anglus in Hispaniam cum 24. navibus adnavigans Gades ex improvise adortus 30 naves omni apparatu bellico instructas in portu repertas diripit, & partem incendit ac deprimat, partem in Angliam deducit.

✱(1588.)✱ In Gallia inter familias regias seditiones maximæ vigent. Nancæi inter Lotharingæ Duces, Guisios, aliosque foederatos inita est conspiratio in Ecclesiæ commodum, sed simul in Henrici perniciem, ejusque successoris. Hoc foedus se probare simulavit Rex Henricus, sed metu majoris mali, cum videret concionatores Parisiis addictos hisce foederatis,

nis, & ad plebem incitandam comparatos esse. Aberat Lutetiâ Guisus, & ab ardentioribus Catholicis petebatur, sed eò venire prohibebatur à Rege, qui in eum iracundiam suam non satis occultabat; tandem igitur Guisus amicos suos, à quibus petebatur, prætulit Regi, & Parisios venit, atque ut ostenderet, nihil se timere, venit cum octo duntaxat comitibus, statim adiit Catharinam, quam verbis ita demulsit, ut hunc illa ad Regem deduceret: quem cum Rex iratus excepisset, eum sic affatus est, ut saltem in speciem iram suam omnem posuisse videretur. Adventu tamen Guisii animata multitudo civium, quæ nullo negotio reprimi potuit, Helvetiis & Prætorianis Francis per urbem universam scitè dispersis à civibus catenæ extensæ, doliis & curribus impeditæ viæ, ad fenestras lapides comportati, & non jam Henricus Rex agnosci, sed Guisus acclamari cœpit: cumque jam Rex timidior audivisset, pulsus regiis militibus esse scholasticis arma quoque distributa, veritus, ne obsideretur aut detineretur, pedes ipse cum paucis peditibus aulicis, dum fingit deambulationem, urbe excedit, eidem perniciem interminatus, quâ tamen mox ipse graviolem sibi accersivit. Scribit posthæc
ad

ad omnes Provincias Henricus, iisq̄ue debitum Principi suo obsequium inculcat, sed Guisus scribit fidem Catholicam personans, & ad ejus defensionem adhortatus, cujus hostibus Rex adhæreret,

Interea, quæ hæserat Parisiis, Catharina mater Regis effecit, ut Senatus Legatos mitteret ad Regem, quos ille ita recepit, ut læta omnia sperarentur, cùmque flagraret odio apud populum Espernonius, ejusq̄ue ab aulâ recessus peteretur, prævenit ille decretum Regis, & aulâ excessit pro reconcilianda regni tranquillitate. Sixtus quoq̄ue Summus Pontifex inter hos tumultus litteras misit ad Guisum, quibus eum Machabæis pro lege Dei ze-
lantibus adæquat. Henricus verò Rex aliunde demulcebat Cardinalem Borbonium, quem fœderati Catholici Navarræ ut larvam ostentabant. Hunc autem supra modum afflixit Henrici Condæi Principis minimè exspectata nex inter summos cruciatus demortui ex veneno, ut credebatur: ideo qui curam domûs ejus gerebat, quatuor equis discerptus est vivus. Cùm rebus suis spem nullam affulgere vidisset Henricus III. Comitiam Blesensiam indixit, ex omnium judicio pacem compositurus, in his autem Comitibus deprehendit Rex,
Gui-

Guifios omnia posse, & Navarræum incredibilem flagrare odio, quod in se quoque redundaret: Itaque capto consilio pleno desperationis Henricus Guifium ad se evocatum per suos satellites confodi jubet, & fratrem ejus Cardinalem includi, quem postridie etiam sustulit: multos quoque Guifiorum amicos inclusit, & inter eos Meduanum, in quo mox Guifium revixisse deprehendit & agnovit infortunatus Princeps se inchoasse fabulam, sed non absolvisse. In iisdem Comitibus renunciatum est, Ducem Sabaudia occupasse Principatum Salutiarum, ejusque urbem Carmaniolum cum quadringentis tormentis bellicis & amplius, quæ hinc ad Italica bella reservabantur. Statim ergo huic bellum indici placuit, cum autem hic prætexisset, se hanc ditionem occupasse, ne veniret in hæreticorum manus, accepta est excusatio, quia id facilius erat credere, quam Principatum extorquere.

Maximilianus Austriacus victus & captus à Zamoscio in Pononiam deducitur, & inde vix agente Imperatore & Summo Pontifice dimittitur, tandem tamen libertati restituitur, & simul pax inter Polonos & Austriacos sancitur.

Classis Philippi Hispaniarum Regis toto

to

to triennio parata, & ingenti hominum, armorum, comæatum, & rerum necessariorum copiâ instructissima, & longè amplior futura conjunctione classis Parmensis in Belgio comparatæ, in mense Julio Olyssipone Angliam occupatura solvens, sævis continuè procellis jactata, sed & ab Anglica classe continuè insequente labefactata vix tandem in mense Septembri ad littus Caleti pervenit, ubi dum frustra classem Parmensem expectat (quam Hollandi in apertum mare exire prohibebant) & nocte quâdam ab immixtis in eam à Draco Anglo navigiis incensis ad flammâs evitandas rescissis rudentibus in altum se dare conatur, simul & ab Anglis & à ventis dirissimè agitata, tota ferme periit, cujus reliquæ circumnavigatâ universâ majoris Britanniaë Insulâ post longissimam navigationem cum paucissimis militibus in Hispania appulerunt.

In Hungaria Christiani mense Octobri Turcas magnâ clade afficiunt.

In Japonia Cambacdonus subactis in amplissima illa Insula plurimis regnis Christianos crudelissimè persequitur.

✽(1589.)✽ Inter Persas & Turcas decennales induciæ concluduntur.

In Gallia moritur Catharina Medicæ

Hen-

Henrici II. Francorum Regis conjux, & trium subsequentium Regum mater, ex marore potissimum ab necē Guisiorum & tumultum regni, cui sedando filium imparē judicabat, ideoque ab eo despiciēbatur.

Post Guisiorum cædem Parisiis concionatores cœperunt non dicere, sed debacchari. Nec illis sapientiores fuere Magistri Sorbonæ, qui decreverunt servandam non esse datam Henrico Regi fidem, ejus Sacramento populos exolutos esse, fas esse armari plebem contra Regem, præterea præces pro Rege fundi solitas in missæ sacrificio expunxerunt, & alias substituerunt, quæ omnia cum ad vim & cædem spectarent Parisienses seditiosi in custodiam conjecerunt Achillem Harlæum Senatûs Principem & cum eo 50. Senatores, expressum quoque tunc est ab omnibus juramentum de fide & Henotico, Meduanus quoque Henotico præfectus est ac Gubernator Urbis, tanquam populo charior constitutus, simulq; regni vicarius declaratus, qui Sigilla Regia mox mutavit, & alia cum throno vacuo substituit: Parisiensium audaciam aliæ pleræque urbes secutæ sunt. Quod cum videret Henricus & Lutetiam desperaret, hujus urbis
Sena-

Senatum Turonas transfert, & Navarræum ad se evocat, evocatis quoque auxiliis Germaniæ & Helvitiis exercitum 35. milium peditum & quinque Equitum conficit, atque ad fanum S. Clotvaldi castra locat, obsessurus seditiosam urbem, ad quem etiam confluit pænè universa Franciæ nobilitas animo quidem triumphum adornatura, reipsâ exequias sui Regis cohonestatura. Nam Kal. Augusti Jacobus Clemens Ordinis cujusdam Monachus 24. annorum, illiteratus & rudis, fanaticis concionatorum vocibus excitatus, & fortasse etiam privatis quorundam, quasi ab Harlæo litteras afferret ad Regem admissus, venenatum ei cultrum in alvo defixit ac reliquit. Monstrum hoc statim à regiis satellitibus trucidatum, & cadaver quatuor equis est distractum, flammisque absumptum, projectis cineribus ad abolendam infamis parricidii memoriam. Vixit Rex vulneratus adhuc duos dies, datâque inimicis veniâ, piè mortuus est. Factum hujus sicarii quidam etiâ probare & laudare ausi, Clementem pro martyre coluerunt; imò & Prior ejus factum cum Judithæ facinore comparavit, qui deinde in obsidione Parisinâ captus, & aliunde tam scelerati consilii suspectus, vi-

rus quatuor equis decussatis atrocissimas
pœnas persolvit, vel sui sceleris, vel suæ
imprudentiæ.

Desiit in Henrico III. regnare Valesio-
rum familia, & ex lege Salica succedente
familiâ Borboniâ, Henricus Navarræus
ejus familiæ Princeps, qui tunc aderat,
confestim post Valesii obitum Rex pro-
clamatus est, ejus nominis IV. solenni prius
juramento præstito de Catholicæ religio-
nis conservacione, & regni ex avitâ con-
suetudine administratione: repugnârunt
tamen pleræque civitates cum Carolo Du-
ce Menio, Guisii occisi fratre, aliisque
ejusdem familiæ Principibus, ac non pau-
ci Proceres. Multa ided prælia inita,
plures urbes obsessæ, captæ, direptæ, om-
nia cædibus, ignibus, stragibus, morti-
bus & ruinis plena, variæ natæ divisiones,
simulationes, simultates, fraudes, tanta
facta rerum perturbatio, quanta fuit ab
ortu monarchiæ, quam solus demùm ille
potuit componere, cujus occasione sum-
ferat originem.

In Lusitania iterum Antonius Nothus
regnum affectat, classe adjutus ab Elisabe-
thâ Reginâ Angliæ, qui tamen ab Olyssi-
pone repulsus est, & multis suorum amif-
sis in Angliam redire cum Draco coactus
est:

est: non tamen absque damnis gravibus mari inflicis, aliquot enim naves Hispanæ in Draci manus devenere. Alibi etiam, ut plus Philippo noceret, adversus eum foedus iniit cum Turcarum Imperatore.

Constantinopoli Legionarii ex Perside reversi junctis sibi Janitzaris ob non soluta stipendia, ingentem seditionem excitant, & Amurathen Imperatorem eò compellunt, ut Beglerbegum Græciæ, & regium quæstorem iis dimiserit crudeliter dissecandos: in quâ seditione ignis in vicum Judæorum injectus, flante vento, supra 12. millia ædium absumpsit: Post hæc Amurathes fessus jam bello Persico, pacem cum iis composuit.

Pax quoque composita inter Turcas & Polonos interveniente Elisabethâ Reginâ Angliæ.

Sixtus V. ad componendas turbas Francicas mittit Cardinalem Cajetanum cum viris aliquot eruditis, quos inter fuerat Bellarminus Societatis Jesu, postea Cardinalis.

✱(1599.)✱ Proceres Galliæ Romam mittunt ad Sixtum Pontificem, Luxemburgium Pinci Ducem, ut factum eorum circa electionem Henrici Navarræ excusaret cum cautione pro Catholica religione,

ne, quoniam id regni jus & publica tranquillitas exigeret. Interim foederati Catholici res suas contra Henricum Navarræ necdum verè Catholicum, quibus viribus possunt, promovent, & Meduanus quidem ad Parmensem in Belgium excurrit, atque ab eo auxilia sub Philippo Egmontio Comite accepit, & his fretus movit in Henricum, Drocas obsidentem: Henricus autem fortiter occurrit hosti, & ad Ultriacum prælium conferit, atque post diuturnum certamen victor evadit, ipse manu suâ supra humanas ferè vires pugnans. Cæsi tunc 800 equites, & ipse Egmondanus, & Brunsvicensis Nothus, Germanus & Helveticus equitatus se dedit, Gallicus omnis, armis abjectis auffugit, capta sunt omnia tormenta, omnia impedimenta, & ægrè Meduntam receptus est Meduanus, unde Santdyonifium venit, vix ausus se Parisiis ostendere. Henricus econtra hoc successu elatus, iterum Parisios obsidet, quam etiam deditioe accepisset, nisi eidem Alexander Farnesius cum suo exercitu succurrisset, ante cujus adventum habitæ sunt in urbe supplicationes, una religiosorum omnis generis & coloris, qui arma vix non ridiculè superinduerant, altera; autem infesto die ascensionis

sionis

sionis, sed illa religiosius processit, & De-
 um precibus placare conata est. Nemo-
 rosus Gubernator urbis nihil omisit, quo
 cives ad omnia toleranda invitaret non
 tantum fortiter, sed & ingeniose, unde
 hi quotidie erumpebant cum magno
 damno Regionum, parati vincere vel
 pro religione mori: accedebant concio-
 natorum exhortationes, discursationes
 religiosorum per domos, largæ eleemo-
 synæ, quibus divites continebant & ale-
 bant inopes; verum fame tandem præ-
 valente in urbe facienda fuisset deditio,
 nisi Parmensis quasi DEUS auxilia-
 tor adfuisset, Venit enim ille Meldas 12.
 Kalend. Septembris, junctisque copiis,
 captoque, inspectante ipso Rege, Latiniaco
 urbe, ad Parisios tendit, cui pugnandi co-
 piam Rex Henricus nequidem fecit: unde
 Parmensis liberaturus urbem, & non pu-
 gnaturus accessisse videbatur. Subeunte
 igitur in urbem Farnesio cum auxiliis (cu-
 jus ingressum Henricus vel impedire non
 potuit, vel non voluit, ut aliqui excusant,
 quia maluit divitem & intactam urbem,
 quam depopulatam & egentem accipere,
 Regius exercitus obsidione solutâ abiit in
 hyberna, sed & Parmensis munere jam suo
 quasi defunctus, & capto præterea Cor-
 bolio

De-
mo-
quo
on
nde
gno
vel
cio-
nes
no-
ale-
ræ-
io,
lia-
12.
is,
aco
co-
de
u-
te
cu-
on
nt,
m,
re,
in
uo
or-
lio

bolio, ubi magnam stragem edidit, recessit in Belgium, quò evocabatur, Ordinibus Belgii jam Philippo Hispaniæ Regi iterum insultantibus.

Sixtus V. Papa in hoc negotio ita se gessit, ut à Principibus negaret consilium ullum accipere, sed expectaret à Spiritu Sancto, multa à Parisinis facta approbando, & non pauca etiam improbando, laudans eos Principes, præsertim Philippum Hispaniæ Regem, qui in Parisinorum partes sub prætextu religionis Pontificem totum pertrahere contra Henricum nitebantur, sed alia multa iterum bono publico adversantia perpendens, quasi sibi soli hujus causæ arbitrium reservavit, nec sensum suum manifestavit, & demùm hoc ipso anno moritur, vir ingenio magnus, & animo major, & ad res magnas gerendas aptissimus & providissimus, qui in arce S. Angeli ad subitos casus ad quinquagiescentena aureorum millia seposuerat, cum tamen jam egregie exornasset urbem, & rerum omnium copiam in Pontificiam ditionem induxisset. Huic successus est Johannes Baptista Castanea, dictus Clemens VII, qui 13. die ab electione obiit, in cuius locum statim electus est Nicolaus Sfondratus, dictusq; est Gregorius XIV.

K

DE-